

Автор хоче вірити, що всі дійові особи, навіть поліцейські, не мають і не матимуть реальних прототипів, а сюжет від початку до кінця — плід авторської уяви

*Кохання — це різновид божевілья.
(Мішель де Монтень)*

ЧАСТИНА ПЕРША

Третя жертва

1.

Інколи місто нагадує величезного звіра, який дрімає.

А люди — кров'яні частинки, котрі, сновигаючи артеріями та венами вулиць, увесь день дарують звірові живучу енергію, котра над вечір згасає, даючи гігантів бажаний спокій до ранку... Отак із року в рік, зі століття у століття...

Маячня, скажете? Але подібні асоціації мені можна вибачити — п'яним багато чого прощають. І п'яним не дивуються — мало що може стукнути у хмільну голову! А саме зараз я п'яний. Але доза алкоголю поки що сумісна із життям, я мчу в таксі крізь засинаюче Велике Місто.

До речі, якщо розвинути теорію міста-звіра, то такі разом із водилою та пасажирами — мною та моїм так само п'яним приятелем Севою — можна назвати вечерею монстра. Смішно, правда? Звірюга згамав нас і тепер перетравлює, дрімаючи, і ми, перетравлені, мчимо стравоходом — центральною вулицею, як вона в дідька називається, от же ж допилися... Хоча не так уже й допилися: просто радянські назви київських вулиць змінюють на українські незалежні, тож заплутатися тут — не штука.

І мчимо ми, на жаль, у пряму кишку, щоби бути викинутими в одну з клоак-околиць, як і належить відходам та покидькам. Місто, між іншим, живий організм, а в будь-якого живого організму є своя, пардон, задниця. У місті багато таких клоак-околиць, якщо вже так хочете — задниць... Стоп, це виходить, що у цього звіра багато задниць?

Я зареготав так несподівано, що водій повернувся до мене, на хвилюк переставши стежити за дорогою. Думки про місто-звіра я, здається, вголос не висловлював, тож зрозуміло, чому шофера дивує безпричинний сміх п'яного пасажира.

— Ти чого? — Сева так крикнув мені у вухо, що воно заболіло і, здається, навіть згорнулося трубочкою.

Бажання сміятися зникло несподівано, як і виникло, тож я знову дивлюся у вікно на вогні ліхтарів та освітлені вивіски комерційних кіосків, що миготять повз нас. Про себе вирішую: варто б запам'ятати цю народжену сп'яну теорію міста-звіра й використати десь, тільки боюся, що воно все не напишеться так, як думається зараз. Усе ж таки багато шедеврів лі-

тератури й музики автори створювали під кайфом, алкогольним або наркотичним — без різниці. Деякі з них спеціально експериментували з галюциногенами, це більше музикантів стосується, Моррісона, наприклад... Стоп, знову мене несе не туди!

Моя сьогоднішня п'ятка не має творчої мети. Просто я свою відпустку провів на гірській турбазі, куди мене запросив давній друг, у якого тато — директор підприємства, що постачає турбазу продуктами харчування, і ми мешкали там на повному пансіоні, я заплатив лише дуже символічні кошти за проживання. В результаті за два дні до кінця відпустки у мене збереглася непристойно велика сума грошей, яку дуже кортіло якнайшвидше пропити. Ідея лишалася б нереалізованою, якби не повернувся під руку Сева, котрого я випадково зустрів нині серед білого дня в підземці. Ми згадали, що не бачилися років сто. До того ж учора Сева відправив дружину до Чернівців на базар за шмотками, повернеться вона тільки завтра, і Сева, якого жінка тримала на короткому повідкові, поводився так, немов зірвався з латунного ланцюга. Накачалися ми з ним пристойно, і зараз Сева віз мене у студмістечко до свого знайомого дівчиська, в котрого ну точно є, ну сто пудів є подружка... «Хоч симпотна?» — запитав я, коли ми брали горілку, шампанське, вино і шоколадку. «А тобі не один хрін?» — «Поки що ні!»

І справді, поки що я, тьфу-тьфу-тьфу, непогано тямив. Добре пам'ятаю, як вийшли з таксі. Студмістечко рідне я в будь-якому стані упізнаю — прожив же тут п'ять років.

...Пам'ятаю общагу...

...Пам'ятаю номер кімнати — сорок шість. Там справді було дві подружки. Обидві нічого собі, даремно я хвилювався... Сева нас познайомив: «Оце Света, а це... я не знаю, як тебе... ага, Наталка, дуже добре, коротше, це Света, це Наталка, отак!»

Света пішла ставити чайник, Наташа відразу ж почала чистити картоплю. Я кинувся їй допомагати, це точно пам'ятаю. Ось про що ми тринділи, орудуючи ножами, згадати не можу і, напевне, не зможу, але пам'ятаю — реготали на два голоси...

...Потім сіли за стіл...

Я пив тільки горілку, але спочатку всі тьпнули шампанського, по краплі, однак це далось взнаки... Пили, балакали, ще пили, потім музика — «Квін», «Армія коханців», Земфіра «Све-ет, аз-зарі! маю ба-альную душу»... дикий якийсь музичний коктейль із рок-класики, древнього диско та російської попси...

Танцювали...

Пили...

Ще танцювали...

Допивали...

Сева мені щось шепотів, я всього не втямив, але Наталя раптом почала збиратися, їй треба в інший гуртожиток, вона там живе, сюди просто в гості зайшла, а вже зовсім темно і далеко за північ. Света не відпускала, плела про якихось маніяків... Я втрутився, сказав, що проведу Наталю і порозганяю на хрін усіх маніяків, нехай тільки вони...

...Далі пам'ятаю фрагментами, провали у пам'яті...

Ми на темній вулиці... Я обіймаю Наталю, вона пручається, але слабо... М'які пухкі губи... Нетерплячі рухи рук... Трава м'яка на дотик... Слабке

зітхання... Чиєсь нерівне дихання, може, то я так голосно сопу?... Глухий зойк, полегшене зітхання...

...Я кудись їду. Сиджу на передньому сидінні машини. Темно, я підношу руку з годинником дуже близько до очей. Без толку. Їдемо ще якийсь час, потім машина гальмує.

— Приїхали, — голос, немов із глибокого колодязя...

...Намагаюся влучити ключем у замкову шпарину. Нарешті усвідомляю, що ключ не той, у мене в'язка ключів. На поверсі біля дверей так само темно... чи це у мене в очах?...

...Я на кухні п'ю воду з чайника, просто з носика. Світло горить, і можу глянути на годинник. Половина третьої ночі! Блін, де ж я встиг так це саме... Знову темно в очах... Чи я їх заплющив?

...Дзвінок не змовкає, а мені лінки продерти очі. На них давить головний біль, у черепній коробці дзвінки, дзвони, молоточки... А один дзвінок, зараза, голосніший за всіх! Якого хріна, кому робити нічого!

Дзвонять у двері, дзвонять наполегливо. Я рвучко підводжуся й сідаю, не розтуляючи очей. Голову наче лещатами тисне. Повільно піднімаю повіки. Кімната стрибає і хитається, сонячне світло боляче ріже очі. Дзвоник не замовкає. Труснувши головою, я повільно зводжуся на ноги. Шукаю очима джинси, раптом згадую, що зняв їх чомусь на кухні. Там вони й валяються, на ослінчику.

— Та зараз! — кричу в бік вхідних дверей. Навіть розмовляти боляче, це ж треба!

Заліз у джинси, натягнув футболку, відчинив двері.

Спочатку зайшов хтось у ментівській формі. За ним пропхався пом'ятий і знічений Сева. Потім — і ще люди, у формі й у цивільному. Один тицьнув мені під ніс «корочку».

— Карний розшук. Збирайся, поїдеш із нами.
Це що, продовження сну?

2.

— Прізвище?

— Шкарада.

— Ім'я, по батькові?

— Андрій Миколайович.

— Рік народження?

— Вісімдесят дев'ятий.

— Тисяча дев'ятсот?

— А ви як думаєте?

— Відповідати треба повністю.

— Одна тисяча дев'ятсот вісімдесят дев'ятий рік

Божий від Різдва Христового.

— Місце роботи?

— Видання «Міські новини».

— Хто?

— Що значить — «хто»?

— Посада ваша.

— Кореспондент.

— Давно там працюєте?

— Чотири роки...

— А згідно з документами, квартиру винаймаєте лише рік. Де проживали до цього?

— Як різниця! Бомжував, то в приятелів кантувався, то по общагах...

— Значить, є різниця, раз запитують.

— Гаразд. Займав житлову площу колишньої дружини. Вона жила у свого співмешканця. Коли вони оформили офіційний шлюб, мене виселили, бо квартиру продавали.

— Де тепер ваша колишня дружина?

— Уже півтора року живе в Німеччині. У місті Мюнхені. А що, це має значення?

— Узагалі — то ви праві, ми відволікаємося. Де ви були одинадцятого і двадцятого серпня?

— Відпочивав на турбазі в Закарпатті... Сьогодні я останній день у відпустці... Завтра на роботу.

— Де саме ви відпочивали? Хоча... зараз ми відволікаємося. З Наталією Кущенко давно знайомі?

— А хто це?

— Я можу показати фотографії, щоб освіжити вашу пам'ять.

Слідчий районної прокуратури Величко простягнув пачку чорно-білих фотографій. Простягнув недбало, немовби це були не знімки жертви злочину крупним планом, а види пляжу Варадеро. Він звик роздивлятися такі світлини, і це зрозуміло. Так само безсумнівно, що він хоче шокувати мене, відразу налякати і вивести з рівноваги своїм професійним цинізмом.

Величко не врахував одного.

Зрештою, він не міг цього врахувати, бо не знав, що до спокійного, білого та пухнастого відділу культури однієї з найпопулярніших київських газет я приписаний порівняно недавно. І, поки мокрого листопадового вечора не отримав по голові у власному під'їзді, мав змогу роздивлятися не лише фотографії мертвих, а й справжні трупи. Більше

того — сам ледь не став трупом, навіть одного разу довелось стріляти в людину, рятуючи своє життя. Не люблю штампованих літературних фраз, але, здається, недалеко минуло, від якого намагався втекти і сховатися в ошатному пралісі культурного життя, таки наздоганяє мене. Якщо вже не наздогнало.

Голова мертвої молодой жінки неприродно вивернута набік, фотограф зафіксував профіль жертви. Обличчя перекошене, язик вивалився назовні з відкритого рота. Переконую себе, що на фото не може бути зображений хтось із тих, кого я знаю. І попри все щось знайоме вгадувалося у цьому профілі... Щось...

— Чорт!

— Упізнали?

— Т-так... Я знаю її... Чорт!

Учорашня Наталка. Подружка, з якою я познайомився сп'яну, котра вчора пила шампанське, вино, потім — горілку, дзвінко сміялася над моїми похабними анекдотами, танцювала зі мною... Яку я проводжав додому... З якою я... Господи...

— Сміливіше, сміливіше...

— Ми познайомилися вчора. Я був п'яний... Не дуже, але все одно. Ми ще пили... Смутно пам'ятаю все, ви ж розумієте... Можна води, в роті сухо... Важко говорити...

— Ми відволікаємося. Ви дивіться, дивіться на фотографії. Вони, я бачу, допомагають вам згадувати...

— Дайте води!

— Відповідайте на запитання. Ви стверджуєте, що познайомилися з Наталею Кущенко учора ввечері. Припустимо. За яких обставин?

— Ми зі Севою Горбуновим випивали, це мій давній знайомий, і він запропонував продовжити банячити в гуртожитку з дівчатками, у нього є там знайома, Света...

— Горбунов стверджує, що продовжити з дівчатками запропонували ви...

— Ах отак? Света, в якої ми пили, моя знайома, а не його? І він їхав до неї в шахи грати, коли його жінки нема вдома?

— З'ясуємо... Ви самі запропонували провести Наталю додому?

— Наче так... Сам...

— А дорогою почали чіплятися до неї. Вона пручалася, ви вдарили її в обличчя — ще б пак, п'яна агресивність дала про себе знати! Вона знепритомніла, ви відтягнули її в кущі бузку і гвалтували! Пригадуєте, ні?

— Що за фігня? Так, я був п'яний, але не настільки, щоб...

— Сядьте на місце! Вона очуняла, почала кричати, ви спробували заткнути їй рота і задушили!

Мій стан важко описати словами. Все ж таки слідчому вдалося вибити мене з колії. Спочатку я не міг нічого говорити, тільки дивився на нього і кліпав очима. Мені раптом стало душно, лоб вкрився холодним потом.

— Води... Дайте води...

— Підпишіте зараз щиросердне — і скільки завгодно води. Бочка, цистерна, хоч водосховище ціле!

— Яке ще...

— Щиросердне визнання провини. Я розумію — вам стало страшно, і ви втекли з місця скоєння злочину. І не зрозуміли тоді, що сталося. Просто лежить дівчина, не ворушиться... Вона чинила опір, у неї величезний синяк на обличчі. Ось тут, ось фотографія, дивіться...

Світлини обпікали мені руку, я акуратно поклав їх на стіл.

— Це якась дурниця ... Нісенітниця...

— Слухайте, Шкарада, двоє свідків підтверджують, що Наталя Кущенко пішла з вами! За десять хвилин до смерті вона мала статевий зв'язок із чоловіком! Сліди насильства на обличчі й тілі! З вами ще хтось був? Ні? Зараз експертиза за слідами сперми може встановити особу! Будемо проводити експертизу?

Слідчий Величко нагадував комара.

Не зовні — він був низенький, увесь із округлостей, якийсь сірий: сірий костюм, сіра несвіжа сорочка, сіра краватка, сірі стомлені очі, навіть обличчя явно нездорового сірого кольору. На комара він схожий поведками — вперто дзижчить у темряві, чекає, поки людина втомиться відмахуватися і засне, аби пожитися такою бажаною кров'ю. Це дзижчання давить на психіку, виводить із себе, за набридливою комахою ганяєшся, втративши терпець, справді мало не з сокирою, ось тільки даремно все; при боротьбі з комаром допомагають увага, терплячість і зосередженість, інакше ніколи не позбутися набридливого впертого пищання.

— Послухайте, я справді погано пам'ятаю, що було вчора. Так, проводжав... Так, щось між нами відбулося... Не пам'ятаю, як це трапилося, але все було без насильства. А потім я їхав у машині, наче дівчина казала щось про те, щоб я йшов геть... Так, точно казала! — слідчий не перебивав, байдуже дивився на мене сірими втомленими очима, і погляд його говорив, що для себе він усе давно вирішив, справу закрав, а ти, хлопче, балакай-балакай.

— Якщо точно встановили годину смерті — то знайдіть водія, який мене підвозив! Він скаже, коли я в машину сів, він мусить запам'ятати час! Коли вночі людина п'яна ледь під машину не кидається, обов'язково на годинник дивисься! Машинально! Звірте час, по хвилинах порахуйте! Чого ви сидите й мовчите?

— Важко з вами, — слідчий Величко склав у конверт фотографії місця скоєння злочину. — Отже, одинадцятого і двадцятого вас у місті не було?

— При чому тут це?

— Перевіримо, — здавалося, він не звернув уваги на моє запитання. — Все перевіримо. Тільки питання поки що ставлю я. І ще ставитиму, — його товстий короткий палець натиснув на кнопку, викликаючи конвой. — А ви подумайте. Не іграшки все це. Одинадцятого серпня у студмістечку вбили дівчину. Студентку. Двадцятого — ще одну. Вчора, двадцять п'ятого, третю. Усіх трьох задушили. Води налити?

ЗМІСТ

ЧАСТИНА ПЕРША.....	3
Третя жертва	3
Робоче місце 1	20
Загальний зошит 1	41
Перша жертва.....	45
Робоче місце II.....	51
Загальний зошит II.....	53
Знову третя жертва.....	56
Робоче місце III	63
Друга жертва	68
Загальний зошит III	73
Четверта жертва	78
Робоче місце IV	87
Загальний зошит IV	90
Робоче місце V	94
П'ята жертва	115
ЧАСТИНА ДРУГА.....	124
Общага	124
«Зодіак»	128
Мухтар.....	138
Знову «Зодіак»	145
Знову общага	151
Преферанс.....	156
Ігор	173
Юлька	193
Макс	203